

– Jeg følte stor omhed for min mor og gav hende også meget omsorg, men jeg var samtidig nødt til at beskytte mig selv.

Ingelises mor blev dement:

Det var uhyggeligt hårdt

Da Ingelise Vinther Andersens mor blev dement, oplevede hun ting, der aldrig var sket, hun kunne blive vred og opfarende og ringede døgnet rundt. Det var bærsk for Ingelise at opleve sin mor sådan, men hun fandt en måde at håndtere situationen. Det er der kommet en bog ud af.

Hej mor. Det er Ingelise. Jeg kan ikke komme til telefonen lige nu, men du kan indtale en besked, efter du har hørt klartonen. Vi snakkes ved senere. Jeg kommer om nogle dage og ringer snart til dig. Hej.

Sådan lød en telefonsvarerbesked, Ingelise Vinther Andersen havde indtalt, og som startede, når der blev ringet fra hendes mors telefon. Ingelises mor, Asta, var dement, og selvom de lige havde talt sammen, eller Ingelise havde været på besøg, glemte moderen det og ringede op igen lidt efter – og glemte det og ringede en gang til... Opringningerne kom døgnet rundt til Ingelise og hendes to søskende.

– Det føltes som en slags tortur, for man vidste aldrig, hvornår opringningerne kom. Det var vanvittigt hårdt oven i sorgen over den forandring, der var sket med hende, siger 71-årige Ingelise.

Hun bor i Silkeborg med sin mand, har arbejdet som leder af Sprogskolen i Silkeborg og er mor til to voksne børn. Hendes mor boede i Aars, hvor hun i 30 år drev manufakturforretningen Holger Larsen sammen med sin mand, der døde i 1979.

– Min mor var enormt hjælpsom og ønskede bare, at vi børn skulle have det godt. Hun kom herved og lavede mad, passede børn og gravede haven. Vi nød hendes besøg, og hun var populær blandt børnebørnene, der kaldte hende „Bedste Asta“, siger Ingelise.

Derhjemme passede mode-

◀ Før demensen slog til, var Asta en aktiv og afholdt kvinde, der ordnede have og passede børnebørn.

enormt sorg at opleve sin mor blive så anderledes, siger Ingelise.

Hun og hendes søskende hørte også fra naboer, at moderen f.eks. ringede på hos dem om natten, fordi hun var bange. Overtalende kom det stigende antal opringninger til dem selv. Moderen mente heller aldrig, hendes børn besøgte hende.

– Så fandt vi på at skrive en seddel, hver gang vi havde været det. Mor, vi har været her – og så skrev vi, hvad vi havde lavet. Om aftenen i telefonen kunne vi så henvise til sedlen. Men hun forstod det ikke.

ren sit eget hjem og ringede typisk til Ingelise i weekenden for at høre, hvordan det gik.

Mærkelige ting

De første forandringer mærkede Ingelise i forbindelse med sin mors 80-års fødselsdag. Ingelises søster havde sendt hende en buket, der stod fremme, da Ingelise i telefonen overbragte hende en lykønskning fra sin veninde, Karen.

– Derved fik min mor den opfattelse, at buketten var fra Karen. Og selvom jeg forklarede, at den var fra min søster, blev hun ved med at kalde den „Karens buket“. Det var en lille ting, og vi grinede bare af det, siger Ingelise.

Snart blev det alvorligere. Moderen begyndte at ringe om natten og var bange, fordi hun oplevede, at fremmede mænd ringede til hende. Ingelise og hendes søskende undersøgte straks sagen via telefonselskabet.

– Det var kun i hendes hjerne, der var nogen, der havde ringet. Senere fortalte hun om ting, der forsvandt fra hendes hjem. Hun mente, det var hjemmehjælperen, der havde taget dem.

– Når vi kom derop, fandt vi f.eks. en gryde i skraldespanden. Maden var måske brændt på, så har hun smidt det hele ud, glemte alt om det og troede, at nogen havde taget gryden. Det var en

Det føltes trykt for Ingelise, da hendes mor i 2002 fik plads på et demensplejehjem. – Så vidste vi, at hun ikke forsvandt eller brændte huset af, fastslår Ingelise.

Men nu satte det ind med opringningerne: „Ingelise, kom og hent mig“. „Du skal komme Ingelise. Kan ikke blive ved med at finde ud af det“. „Skynd dig. Ellers bliver jeg smidt ud i vandet“.

Sådan lød beskederne mange gange hver dag – uden sammenhæng med, hvad der i virkeligheden skete omkring moderen.

På dage med særligt mange opringninger, kontaktede Ingelise plejehjemmet.

– Oftest havde de oplevet, at hun havde været glad. Hun var også en sød dame og blev f.eks. aldrig sur på personalet, men der har foregået noget i hovedet på hende, siger Ingelise, der nu indtalte beskeden på telefonsvareren til sin mor.

Dobbelt følelse

– Jeg gjorde det med en dobbelt følelse. Jeg følte stor omhed for min mor og gav hende også meget omsorg, men jeg var samtidig nødt til at beskytte mig selv. Men selv når jeg satte telefonsvareren på, kunne jeg ikke slappe helt

▲ Ingelise er ivrig amatør fotograf og har også lavet en lille fotobog om sin mor, Asta.

af herhjemme, for jeg hørte altid opringningen. Det var uhyggeligt hårdt. I de år var det bedst for mig faktisk at være på arbejde.

Moderens beskeder på telefonsvaren hørte Ingelise altid, og en dag begyndte hun at skrive dem ned – i hånden på en notablok.

– Uden at jeg helt ved hvorfor, hjalp det mig at skrive dem ned. Jeg skrev også lange breve til min veninde, Karen. Det lettede ligeledes. Og så var det en kæmpehjælp at kunne snakke med mine

søskende, der var lige så tæt på vores mor som jeg selv.

I 2006 døde moderen i en alder af 88 år.

– Det var dejligt, at hun endelig slap taget i det liv, der havde været så svært for hende de sidste år, forklarer Ingelise.

Tilbage stod hun med de mange håndskrevne båndudskrifter fra telefonsvaren, hun havde samlet i en pose. Der blev de liggende til 2009, hvor hun valgte at gå på efterløn for at have tid til at bearbejde dem.

– Selvom der var gået tre år, kaldte det mange tårer frem at renskrive beskederne og høre hendes stemme for mig, siger Ingelise.

Det tog hende nogle år at renskrive alle beskederne, og gennem den tid har hun ikke alene lært at forstå sin mor bedre, hun har også fået et bedre indblik i, hvad der rørte sig i hendes demente hjerne.

Måske andre kunne have

▲ Med bogen „Kom og put mig i nogle skuffer“ har Ingelise ønsket at give sin demente mor stemme og samtidig vise den uformåenhed, hun selv følte.

glæde af den viden. Notater og breve er nu blevet til bogen „Kom og put mig i nogle skuffer“, hvor Ingelise har ønsket at give sin demente mor stemme og samtidig vise den uformåenhed, hun selv følte:

– Jeg vil ikke gøre mig til ekspert på demensområdet. Jeg er i virkeligheden selv færdig med emnet. Men det varmer og løfter mig virkelig, at folk læser den og måske kan have glæde af den i en vanskelig situation. ♦

Af Lise Petersen
petersen.lise@gmail.com
Foto: Henrik Bjerregrav og privat